Gwiriwch fanylion yr arholiad isod cyn rhoi eich gwybodaeth ymgeisydd

Cyfenw'r ymgeisydd	Enwau eraill

Tystysgrif, Tystysgrif Estynedig a Diploma Pearson BTEC Lefel 1/ Lefel 2 Cyntaf

Rhif y Ganolfan

Rhif Cofrestru'r Dysgwr

Dydd Mawrth 14 Ionawr 2020

Bore (Amser: 1 awr)

Cyfeirnod y Papur **21943G**

Gwasanaethau Cyhoeddus

Uned 6: Dinasyddiaeth, Cymdeithas a'r Gwasanaethau Cyhoeddus

Nid oes angen unrhyw ddeunyddiau eraill arnoch.

Cyfanswm Marciau

Cyfarwyddiadau

- Defnyddiwch inc neu feiro **du**.
- **Llenwch y blychau** ar dop y dudalen hon drwy nodi eich enw, rhif eich canolfan a rhif cofrestru'r dysgwr.
- Atebwch **bob** cwestiwn.
- Atebwch y cwestiynau yn y lleoedd gwag a ddarperir – *efallai bydd mwy o le gwag nag y bydd arnoch ei angen.*

Gwybodaeth

- 50 yw cyfanswm y marciau ar gyfer y papur hwn.
- Mae'r marciau ar gyfer **pob** cwestiwn yn cael eu dangos mewn cromfachau – *defnyddiwch hyn fel canllaw ar gyfer faint o amser i'w dreulio ar bob cwestiwn.*

Cyngor

- Darllenwch bob cwestiwn yn ofalus cyn dechrau ei ateb.
- Ceisiwch ateb pob cwestiwn.
- Darllenwch dros eich atebion os cewch amser ar y diwedd.

Trowch y dudalen ▶

©2020 Pearson Education Ltd.

Pearson

Atebwch BOB cwestiwn.

Rhaid ateb rhai cwestiynau trwy roi croes mewn blwch ☒. Os byddwch yn newid eich meddwl am ateb, rhowch linell trwy'r blwch ☒ ac yna rhowch groes i nodi eich ateb newydd ☒.

1 Nodwch pa **un** o'r canlynol sy'n un o egwyddorion Deddf Hawliau Dynol 1998.

☐ **A** Yr hawl i wirfoddoli

☐ **B** Yr hawl i fudd-daliadau lles

☐ **C** Yr hawl i addysg

☐ **CH** Yr hawl i ofal iechyd am ddim

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 1 = 1 marc)

---

2 Un o gyfrifoldebau cyflogeion gwasanaethau cyhoeddus yw ufuddhau i'r gyfraith.

Nodwch **ddwy** o gyfrifoldebau **eraill** cyflogeion gwasanaethau cyhoeddus.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 2 = 2 farc)

---

3 Rhowch **ddwy** gyfrifoldeb sydd gan gyflogwyr gwasanaethau cyhoeddus am eu cyflogeion.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 3 = 2 farc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA

4 Mae sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus yn defnyddio technoleg ar gyfer goruchwyliaeth.

Rhowch **ddwy** ffordd **arall** mae sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus yn defnyddio technoleg.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 4 = 2 farc)

5 Prif rôl y lluoedd arfog yw amddiffyn y Deyrnas Unedig a'i buddiannau (*interests*) gartref a thramor.

Rhowch **ddwy** ffordd mae'r lluoedd arfog yn cynnig cefnogaeth i gymunedau yn y Deyrnas Unedig yn ystod cyfnodau o heddwch (*peacetime*).

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 5 = 2 farc)

6 Mae awdurdodau lleol yn gwarchod (*protect*) yr amgylchedd trwy gasglu gwastraff y cartref i'w ailgylchu.

Nodwch **un** ffordd **arall** mae sefydliad gwasanaethau cyhoeddus yn gwarchod yr amgylchedd.

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 6 = 1 marc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA

7 Rhowch **ddwy** ffordd mae'r gwasanaeth addysg yn gwella ansawdd bywyd pobl.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 7 = 2 farc)

8 Amlinellwch **ddwy** ffordd mae'r Gwasanaeth Carchardai yn amddiffyn dinasyddion.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 8 = 2 farc)

9 Mae'r gwasanaethau brys a'r gwasanaethau iechyd a lles yn aml yn delio â phobl agored i niwed.

Amlinellwch **ddwy** ffordd mae gwasanaeth brys yn cefnogi pobl agored i niwed.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 9 = 2 farc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA

10 Rhowch **ddwy** effaith negyddol mae gweithredu (*implementing*) mesurau cyfle cyfartal mewn sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus yn eu cael.

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 10 = 2 farc)

11 Mae gwasanaethau lles cymdeithasol yn cefnogi pobl agored i niwed mewn cymdeithas drwy ymweld â nhw yn eu cartref a darparu gwasanaethau glanhau a help gyda phrydau bwyd.

(a) Enwch **ddau** wasanaeth cyhoeddus **arall** sy'n cefnogi pobl agored i niwed yn y gymuned yn rheolaidd.

(2)

1 ....

2 ....

(b) Rhowch **ddau** gyfrifoldeb sydd gan berson sy'n defnyddio gwasanaethau lles cymdeithasol.

(2)

1 ....

....

2 ....

....

Un hawl sydd gan berson sy'n defnyddio gwasanaethau lles cymdeithasol yw'r hawl i gael mynediad (*access*) at wasanaethau o ansawdd uchel.

(c) Esboniwch **un** hawl **arall** sydd gan berson sy'n defnyddio gwasanaethau lles cymdeithasol.

(2)

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 11 = 6 marc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA

12 Un o fanteision cydraddoldeb mewn cymdeithas yw bod gan bawb yr un hawliau o dan y gyfraith.

Disgrifiwch **un** fantais **arall** cydraddoldeb mewn cymdeithas.

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 12 = 2 farc)

---

13 Mae gwirfoddoli yn un o nodweddion dinasyddiaeth dda.

Esboniwch **un** nodwedd **arall** dinasyddiaeth dda.

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 13 = 2 farc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA

14 Un agwedd ar dreial teg yw'r hawl i gynrychiolaeth gyfreithiol.

(a) Esboniwch **un** agwedd **arall** ar dreial teg.

(2)

....

....

....

....

(b) Rhowch **ddwy** hawl **arall** sydd gan bobl pan fyddant yn cael eu cadw (*detained*) yn y system cyfiawnder troseddol.

(2)

1 ....

....

2 ....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 14 = 4 marc)

15 Esboniwch **un** ffordd mae gwasanaethau diogelwch, fel unedau gwrthderfysgaeth neu MI5, yn amddiffyn cymdeithas.

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 15 = 2 farc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA

16 Mae gwahaniaethu yn erbyn defnyddwyr gwasanaethau yn tanseilio hyder mewn gwasanaethau cyhoeddus.

(a) Esboniwch **un** effaith **arall** y gallai gwahaniaethu ei chael ar y defnydd o wasanaethau cyhoeddus.

(2)

....

....

....

....

(b) Esboniwch y term 'gwahaniaethu uniongyrchol'.

(2)

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 16 = 4 marc)

17 (a) Rhowch **ddwy** fantais i'r gymdeithas os bydd gan wasanaethau cyhoeddus weithlu amrywiol (*diverse*).

(2)

1 ....

....

2 ....

....

(b) Esboniwch **un** effaith gadarnhaol ar sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus o gyflogi staff benywaidd mewn ystod ehangach o rolau.

(2)

....

....

....

....

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 17 = 4 marc)

DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA

DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA

18 Mae technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) yn cael effaith fawr ar bobl a sut maen nhw'n rhyngweithio â gwasanaethau cyhoeddus.

Mae'r effeithiau hyn yn cynnwys:

- cyfathrebu cyflymach a rhwyddach
- cynnydd yn nifer y bobl sy'n dioddef o iechyd corfforol ac iechyd meddwl gwael
- cynnydd yn nifer y bobl sy'n teimlo'n unig (*isolated*)
- bygythiad cynyddol o dwyll a throseddu ar-lein.

Trafodwch sut mae effaith TGCh ar fywyd pobl yn effeithio ar y ffordd mae gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu darparu (*delivered*).

(8)

(Cyfanswm ar gyfer Cwestiwn 18 = 8 marc)

CYFANSWM AR GYFER Y PAPUR = 50 MARC

DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA DO NOT WRITE IN THIS AREA

DO NOT WRITE IN THIS AREA

TUDALEN WAG

TUDALEN WAG

DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA
DO NOT WRITE IN THIS AREA